

Suomeen tarvitaan kansallinen tuki- ja liikunta-elinterveysstrategia



Eduskuntapuolueet asettivat tammikuussa 2026 tavoitteeksi, että suomalaisten fyysinen toimintakyky paranee 15 prosenttia vuoteen 2040 mennessä. Tavoite on kannatettava, mutta sen saavuttaminen edellyttää, että tuki- ja liikuntaelinsairaudet nostetaan kansalliseksi painopisteeksi erityisesti ennaltaehkäisyn ja varhaisen tuen näkökulmasta.

Tuki- ja liikuntaelinsairaudet ovat yksi yleisimmistä toimintakyvyn heikkenemisen ja Kelan korvaamien sairauspoissaolojen syistä Suomessa. Ne koskettavat yli 1,7 miljoonaa suomalaista. Reumasairaudet muodostavat merkittävän osan pitkäaikaisista tuki- ja liikuntaelinsairauksista ja ovat yksi keskeinen työkyvyttömyyden ja toimintakyvyn heikkenemisen taustatekijöistä.

Kyse ei ole vain terveystaloudesta, vaan myös työurien pituudesta, työllisyydestä ja julkisen

talouden kestäväydestä. Reuma- ja muiden tuki- ja liikuntaelinsairauksien kokonaiskustannusten arvioidaan olevan Suomessa useita miljardeja euroja vuodessa. Samanaikaisesti liikkumattomuus aiheuttaa yhteiskunnalle noin 3,2 miljardin euron vuosittaiset kustannukset.

Väestön ikääntyessä tuki- ja liikuntaelinsairauksien vaikutus palvelutarpeeseen ja julkiseen talouteen kasvaa merkittävästi ilman kohdennettuja toimia. Suomen taloudellisen huoltosuhteen turvaaminen edellyttää, että jokaisella nuorella on mahdollisuus kouluttautua ja työllistyä. **Yhteiskunnalla ei ole varaa menettää yhtäkään nuorta työvoiman ulkopuolelle.**

Siksi **Suomi tarvitsee kansallisen tuki- ja liikuntaelinterveysstrategian**, joka kokoaa yhteen ennaltaehkäisyn, hoidon, kuntoutuksen ja liikunnan yhtenäiseksi ja vaikuttavaksi kokonaisuudeksi.

TUKI- JA LIIKUNTAELIN- TERVEYS ON KESKEINEN YHTEISKUNTAPOLIITTINEN KYSYMYS

1 Suurin toimintakyvyn heikentäjä

Tuki- ja liikuntaelinsairaudet ovat yleisin syy toimintakyvyn rajoitteisiin Suomessa. Ne koskettavat lähes jokaista suomalaista jossain elämänvaiheessa.

2 Merkittävä työkyvyttömyyden aiheuttaja

Tuki- ja liikuntaelinsairaudet muodostavat merkittävän osan työkyvyttömyyseläkkeistä. Erityisesti reumasairaudet ovat esimerkki pitkäaikaisista ja toimintakykyä asteittain heikentävistä sairauksista, jotka voivat katkaista työuria ennenaikaisesti tai estää sen kokonaan.

3 Terveydenhuollon suurkuormittaja

Ilman toimivaa ennaltaehkäisyä ja hoitoketjuja sekä sitoutumista omahoitoon tuki- ja liikuntaelinvaikeudet ja -sairaudet muodostavat merkittävän ja jatkuvan paineen perusterveydenhuollolle ja erikoissairaanhoidolle.

4 Kriisinkestävyiden perusta

Fyysinen toimintakyky on keskeinen osa yhteiskunnan resilienssiä. Toimintakykyinen väestö selviytyy paremmin arjessa, työelämässä ja kriisitilanteissa.



Reumasairauksien koordinaatiokeskus,
Pirkanmaan hyvinvointialue



RATKAISUMME

Hallitusohjelmataavoite: kansallinen tuki- ja liikuntaelinterveysstrategia

Laaditaan kansallinen tuki- ja liikuntaelinterveysstrategia sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksien ehkäisyohjelma osana pitkäjänteistä terveystoimintaa. Vahvistetaan samalla reuma- ja muiden tuki- ja liikuntaelinsairauksien näkyvyyttä kansallisessa ja kansainvälisessä päätöksenteossa.

Toimeenpanossa on keskeisesti huomioitava

Ennaltaehkäisy ja varhainen tuki

- Reuma- ja tuki- ja liikuntaelinsairauksiin osaamisen vahvistaminen perusterveydenhuollossa näihin sairauksiin erikoistuneilla sairaanhoitajilla (ml. reumahoitajat)
- Liikuntaneuvonta osaksi hoito- ja kuntoutuspolkua
- Esteettömät ja saavutettavat liikuntapalvelut
- Yhteistyö järjestöjen, kuntien ja hyvinvointialueiden välillä

Toimivat ja yhtenäiset hoito- ja kuntoutusketjut

- Saumaton hoidon ja kuntoutuksen jatkuvuus perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja työterveyshuollon välillä
- Riittävä reuma- ja muihin tuki- ja liikuntaelinsairauksiin erikoistuneiden ammattilaisten määrä
- Liikunta osaksi hoitoa, kuntoutusta ja omahoitoa kaikilla tasoilla
- Moniammatillinen toimintamalli (mm. lääkäri, hoitaja, fysioterapia, sosiaalityö)
- Potilaslähtöinen hoitosuunnitelma keskeiseksi osaksi terveydenhuoltoa

Työ- ja opiskelukykyyn vahvistaminen

- Varhainen työ- ja opiskelukykyyn tuki osaksi perusterveydenhuoltoa, opiskelijoiden terveydenhuoltoa ja työterveyshuoltoa
- Joustavat ratkaisut työelämään ja opiskeluihin osallistumiseksi ja siellä toimimiseksi
- Kuntoutus osaksi työuran ja opintojen jatkuvuutta
- Etuusjärjestelmä, joka huomioi työ- ja opiskelukykyyn vaihtelun

Järjestöt, tutkimus ja tiedolla johtaminen

- Potilasjärjestöjen integrointi hoitoketjuihin ja vertaistuen
- Kokemustiedon hyödyntäminen palvelujen kehittämisessä
- Laaturekisterien (ml. reumarekisteri) toiminnan turvaaminen ja kehittäminen
- Toimintakyvyn ja hoidon vaikuttavuuden seuranta yhteisillä mittareilla